

Bydgoszcz, 16 sierpnia 2021 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.III.9421.4.11.2021.TŁ/PZ

**Pani
Aleksandra Bąkowska
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Dobrem**

Szanowna Pani Kierownik,

stosownie do art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 z późn.zm.), zwanej dalej „ustawą” przekazuję niniejsze zalecenia pokontrolne.

Inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej, działający na podstawie upoważnienia nr 163/2021 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 30 kwietnia 2021 r., przeprowadzili kontrolę doraźną w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dobrem, zwanym w dalszej treści pisma „GOPS” lub „Ośrodkiem”.

Zgodnie z zapisem § 8 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r. poz. 2285), kontrola przeprowadzona została w sposób zdalny, tj. w siedzibie kontrolującego, na podstawie dokumentów udostępnionych przez jednostkę podlegającą kontroli.

Podstawą wszczęcia kontroli w Ośrodku były dane wykazane przez jednostkę kontrolowaną w *Sprawozdaniu rocznym z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za I-XII 2020 r.* oraz w sprawozdaniu jednorazowym opublikowanym w Centralnej Aplikacji Statystycznej, o symbolu *PRAC.SOCJ. MARZEC 2021*, z których wynikało, że GOPS nie realizuje zapisu zawartego w art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej.

Zakres kontroli obejmował realizację zapisu zawartego w art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej dotyczącego wymaganej ilości pracowników socjalnych zatrudnionych w jednostce w pełnym wymiarze czasu pracy.

Celem kontroli było ustalenie stanu faktycznego w obszarze objętym tematyką kontroli, w tym ewentualnych nieprawidłowości ich zakresu oraz skutków.

Szczegółowe wyniki kontroli opisane zostały w protokole, który w dniu 26 lipca 2021r. został podpisany przez kierownika jednostki podlegającej kontroli. Do treści protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

W trakcie kontroli analizie poddano akty prawne, będące podstawą funkcjonowania jednostki, tj. Statut oraz Regulamin organizacyjny. Jak wynika z treści Statutu, oprócz zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej, Ośrodek realizuje również zadania gminy wynikające z innych ustaw, w tym między innymi zadania wynikające z:

- ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2019 r., poz. 2133 z późn.zm.), poprzez ustalanie prawa i wypłacanie dodatków mieszkaniowych;
- ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. z 2021 r., poz. 716 z późn.zm.), poprzez ustalanie prawa i wypłacanie dodatków energetycznych.

Zespół kontrolny stwierdził, że obciążanie ośrodków pomocy społecznej naliczaniem i przyznawaniem dodatków mieszkaniowych jak również dodatków energetycznych zdaniem zespołu kontrolnego nie znajduje uzasadnienia, gdyż zadania te nie leżą w gestii pracowników socjalnych. Ośrodek posiada zadania ściśle określone w art. 17 i 18 ustawy o pomocy społecznej.

Zasadniczą działalnością ośrodków pomocy społecznej jest praca socjalna, która winna być realizowana równolegle z innymi formami pomocy, przez wyspecjalizowanych pracowników Ośrodka, posiadających nie tylko odpowiednie kwalifikacje i umiejętności, jak również odpowiednie możliwości organizacyjne.

Obowiązek nadzorowania właściwego toku ich działań oraz zapewnienia im właściwych warunków pracy, poprzez ograniczanie zadań do czynności, wynikających z ustawy o pomocy społecznej, zastrzeżonych dla tej grupy zawodowej, ciąży przede wszystkim na osobie kierownika Ośrodka.

Analizie poddano również sprawozdanie z działalności Ośrodka za 2020 r., które kierownik składa radzie gminy zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej, w celu ustalenia czy w jego treści ujęto potrzeby jednostki, a w szczególności, czy jako konieczną do realizacji w pierwszej kolejności wskazano potrzebę zatrudnienia dodatkowego pracownika socjalnego. Kontrola wykazała, iż w treści rocznego sprawozdania odnotowano powyższą sprawę.

W opinii zespołu kontrolnego jest to istotny element sprawozdania, gdyż stanowi podstawę do opracowania i wdrażania przez gminę lokalnych programów pomocy społecznej, jak również do podejmowania innych działań ukierunkowanych na realizację zgłoszonych potrzeb.

Ponadto w trakcie kontroli ustalono, iż aktualnie w Ośrodku zatrudnionych jest dwóch pracowników socjalnych, w pełnym wymiarze czasu pracy. Taki stan zatrudnienia

nie spełnia wymogu określonego w art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej, w myśl którego ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż trzech pracowników socjalnych i jest to niezależne od liczby mieszkańców danej gminy czy też liczby środowisk objętych pracą socjalną.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że kwalifikacje pracowników socjalnych zatrudnionych w Ośrodku są zgodne z zapisem art. 116 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Ponadto kontrola wykazała, iż zatrudnione osoby spełniają wymogi określone w art. 121b ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej, uprawniające do awansu.

Wszyscy pracownicy socjalni posiadali zakresy czynności obowiązujące na wskazanym stanowisku pracy podpisane przez Kierownika GOPS, których przyjęcie do wiadomości i stosowania potwierdzali, opatrując dokument podpisem i datą. W jednym przypadku pracownik zatrudniony na stanowisku aspiranta pracy socjalnej, posiada zakres czynności niezgodny z obowiązującymi przepisami, tj. pkt E „zakres obowiązków (czynności) na stanowisku pracownika”, zawiera zapis: „Na wniosek petenta lub z własnego rozeznania przeprowadzanie wywiadów środowiskowych u osób i rodzin ubiegających się o świadczenia pomocy społecznej w przydzielonym rejonie”. Ustawa nie przewiduje uprawnienia do przeprowadzenia rodzinnych wywiadów środowiskowych przez osobę inną niż pracownik socjalny, należy uznać, że aspirant pracy socjalnej, jako osoba nie spełniająca wymogów ustawy, nie może przeprowadzać takich wywiadów. Zatrudnienie aspiranta pracy socjalnej na zastępstwo pracownika socjalnego nie jest zgodne z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie.

Weryfikacji poddano również obciążenie pracą w odniesieniu do ilości środowisk objętych pomocą w ubiegłym roku, która wykazała, iż podział środowisk dla poszczególnych pracowników socjalnych nie jest racjonalny i budzi zastrzeżenia. Dodatkowe zadania na jednego pracownika socjalnego stanowią o zbyt dużym obciążeniu pracą, co może skutkować obniżeniem jakości świadczonych na rzecz mieszkańców usług.

Mając na uwadze powyższe oraz w oparciu o ustalenia zawarte w protokole kontroli, Wojewoda Kujawsko-Pomorski, kontrolowaną działalność ocenia **negatywnie**¹.

---

¹ Wojewoda Kujawsko-Pomorski stosuje 5 stopniową skalę oceny: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowością, pozytywna nieprawidłowościami, negatywna (zarządzenie nr 371/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 11 grudnia 2017 r.).

Przez *uchybie*nie, należy rozumieć odstępstwo od stanu pożądanego o charakterze wyłącznie formalnym, nie powodujące następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonywania zadań. Przez *nieprawidłowość*, należy rozumieć działanie lub zaniechanie, które z punktu widzenia kryteriów kontroli jest nielegalne, niegospodarne, niecelowe lub nierzetelne, a w przypadku kontroli wykonywania zadań – nieskuteczne, niewydatne lub nieoszczędne. Przez próg istotności, należy rozumieć najwyższą akceptowalną wartość nieprawidłowości, powyżej której ocena jest negatywna.

W związku z zakończeniem postępowania kontrolnego, działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy, przekazując powyższe uwagi i wnioski Wojewoda Kujawsko-Pomorski zaleca:

1. Dostosować zatrudnienie pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy do normy wynikającej z art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej.
Termin wykonania: 31.12.2021 r.
2. Dostosować stanowiska zatrudnionych pracowników socjalnych do regulacji prawnych dotyczących stopni awansu zawodowego określonych w art. 121b ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.
Termin wykonania: niezwłocznie
3. Zaktualizować zakresy czynności pracowników socjalnych zgodnie ze stanem faktycznym.
Termin wykonania: niezwłocznie
4. Podjąć działania w kierunku dostosowania treści Statutu i Regulaminu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrem do obowiązujących norm prawnych, poprzez usunięcie zapisów przekazujących Ośrodkowi zadania wynikające z ustawy o dodatkach mieszkaniowych oraz ustawy – Prawo energetyczne, zgodnie z uwagami zawartymi w protokole.
Termin wykonania: niezwłocznie
5. Przestrzegać zapisów art. 107 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej w zakresie przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych, wyłącznie przez pracownika socjalnego.
Termin wykonania: niezwłocznie

Na podstawie art. 128 ustawy o pomocy społecznej:

1. kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia,
2. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia,
3. w przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków,
4. w przypadku uwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń, o których mowa w pkt 2 kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w pkt 1, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez Wojewodę zastrzeżeń,
5. w przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostki Wojewoda, niezależnie

od przysługujących mu innych środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tych jednostek lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej,

6. organ, o którym mowa w pkt 5, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych istotnych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić Wojewodę o podjętych czynnościach.

W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń, do niniejszych zaleceń pokontrolnych proszę o poinformowanie Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wniosków z kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku podjęcia zaleconych działań.

Jednocześnie informuję, iż w przypadku braku realizacji zaleceń pokontrolnych we wskazanym terminie, zostanie wszczęte postępowanie administracyjne w trybie art. 131 ustawy, zmierzające do wymierzenia kary pieniężnej, określonej w przepisie art. 131 ust. 1 przedmiotowej ustawy.

Z poważaniem
Z up. Wojewody Kujawsko-Pomorskiego
Józef Ramlau
Wicewojewoda

Otrzymują:

1. Adresat
ul. Dworcowa 6,
88-210 Dobrze,
2. Pan Stefan Śpibida
Wójt Gminy Dobrze
ul. Dworcowa 6,
88-210 Dobrze,
3. a/a.